

Komunikat PAP: Urząd RPO obchodzi 20-lecie – 15 maja 2008 r.

2008-05-15 11:21

15.5. Warszawa (PAP) - Na Zamku Królewskim rozpoczęły się w czwartek uroczyste obchody 20-lecia urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich. Do udziału w obchodach jubileuszu zaproszono kilkudziesięciu ombudsmanów z Europy i Wspólnoty Niepodległych Państw.

W uroczystościach, które zorganizował obecny RPO Janusz Kochanowski, biorą udział m.in. marszałek Sejmu Bronisław Komorowski i wicemarszałek Senatu Zbigniew Romaszewski. Honorowym gościem obchodów jest przedstawicielka londyńskiego rządu Jego Świątobliwości Dalajlamy ds. Europy Północnej Kesang Yangkyi Takla.

Jak zapowiedział Kochanowski, obchody zakończą się podpisaniem apelu skierowanego do władz chińskich, związanego z nieprzestrzeganiem praw człowieka w Chinach, w szczególności w Tybecie. Jego treść została uzgodniona z przedstawicielką dalajlamy.

Na Zamku Królewskim odbywają się też sesje naukowe z udziałem m.in. byłych rzeczników praw obywatelskich prof. Andrzeja Zolla i prof. Adama Zielińskiego oraz przedstawicieli Międzynarodowego i Europejskiego Instytutu Ombudsmana.

Podczas konferencji prasowej poprzedzającej uroczystości Janusz Kochanowski podkreślił, że priorytetami w jego działalności są m.in. migracje zarobkowe, przedłużające się areszty oraz problemy związane z ochroną zdrowia. "Z tymi założeniami przystępowałem do pracy i nadal zamierzam się na nich koncentrować. Oczywiście sprawy wyznaczają również okoliczności i to z czym zwracają się obywatele" - podkreślił Kochanowski.

Dodał, że bardzo ważne jest dla niego też działanie wymiaru sprawiedliwości - przewlekłość toczących się postępowań. Chciałby też zapewnić dostęp do pomocy prawnej wszystkim obywatelom, także tym, których nie stać na to, żeby za nią zapłacić.

Kochanowski odniósł się również do bojkotu uroczystości przez m.in. prezesa Trybunału Konstytucyjnego Jerzego Stępnia oraz pierwszej RPO Ewy Łętowskiej. Przyznał, że jest to "rysa" na jubileuszu. "Ubolewam nad tym, że moi wybitni koledzy podjęli taką decyzję, a nasza niezgoda w kwestiach merytorycznych przekłada się na spory personalne. Należy oddzielić emocje od tego, co je wywołuje" - zaznaczył Kochanowski.

Zapowiedziany bojkot uroczystości spowodowany był m.in. krytycznymi uwagami Kochanowskiego pod adresem polskiego wymiaru sprawiedliwości i sędziów TK.

Instytucja ombudsmana, nosząca różną nazwę w poszczególnych państwach, wywodzi się ze Szwecji. Jej prototyp stanowił związany z koroną kanclerz sprawiedliwości ustanowiony przez króla Karola XII w 1709 roku. W 1809 r. w Szwecji ustanowiono parlamentarnego ombudsmana. Kolejnym państwem, w którym utworzono taką instytucję, była Finlandia (1919 r.).

W innych krajach urzędy te zaczęły powstawać dopiero po drugiej wojnie światowej. Obecnie działają w ponad 110 państwach na różnych kontynentach. W Europie instytucji ombudsmana nie

utworzono dotąd tylko na Białorusi oraz w Turcji, w której podjęto już jednak prace legislacyjne nad utworzeniem tego organu, gdyż jest to jednym z warunków przyjęcia do Unii Europejskiej.

Urzędy ombudsmanów funkcjonują także przy Radzie Europy i przy Unii Europejskiej.

Polska ustawa o Rzeczniku Praw Obywatelskich została uchwalona 15 lipca 1987 roku. Jest to urząd umocowany w Konstytucji z 1997 r. RPO powoływany jest przez Sejm za zgodą Senatu na pięcioletnią kadencję. Ta sama osoba nie może być Rzecznikiem więcej niż przez dwie kadencje.

Pierwszym RPO była prof. Ewa Łętowska (1987 - 1992), kolejnymi: prof. Tadeusz Zieliński (1992-1996), prof. Adam Zieliński (1996 - 2000) i prof. Andrzej Zoll (2000 - 2006). Dr Janusz Kochanowski, RPO V kadencji, pełni tę funkcję od 2006 r.

W okresie dwudziestu lat działalności RPO wpłynęło blisko milion spraw, przyjęto 80 tys. interesantów, a rzecznik wystosował ponad 5 tys. wystąpień generalnych, a także skierował blisko 470 wniosków i skarg do Trybunału Konstytucyjnego oraz 114 pytań do Sądu Najwyższego.(PAP)

akw/ sdd/ itm/ mag/